

Hiçbir şeyden *keyif alamıyorum.*

*Bu, bir kişilik özelliği ya da "tembelliğin" sonucu değildir.
Klinik bir belirti — adı:
Anhedoni.*

Kaydır → 14 Slayt

Tam yazı + referanslar → alisanburak.com

Sevdiğin müzik artık *içerde titreşmiyor.*

Belki bunlardan biri tanıdık geliyor:

Sevdiğin yemek, eskisi gibi tatlanmıyor.

Tat duruyor. Haz kayboldu.

Arkadaşının iyi haberine sevinemiyorsun.

Doğru tepkiyi 'yapıyorsun' ama içerde bir şey kıpırdamıyor.

Hobi başlangıçta zevkliydi – şimdi yük gibi.

Yapmaya devam ediyorsun ama tatmin gelmiyor.

Anhedoni.

Hazı bulamamak.

TANIM

Eskiden **ilgi ya da haz veren** etkinliklerden alınan **tat ve isteğin belirgin biçimde azalması.**

Neden önemli?

Depresif duygudurum (mutsuzluk) ile birlikte, majör depresyon tanısının **iki çekirdek belirtisinden biri.**

Tek başına tanı değildir — fakat güçlü bir uyarı işaretidir.

Anhedoni tek bir şey değil.

İki ayrı bozulma — iki ayrı klinik tablo.

K O N S U M A T U A R

"Haz alamamak"

*Yemeği yerken,
müziği dinlerken
duygu uyanmaması.*

**Anda yaşanan
hazzın azalması.**

M O T İ V A S Y O N E L

"İstek bulamamak"

*Başlamak için
isteksizlik, ödülü
düşünmek bile çekmiyor.*

**Depresyonda baskın olan tür —
davranışsal aktivasyonun
tam hedefi.**

Anhedoni varsa, *depresyon seyri deęişir.*

r = -0.41

Anhedoni şiddeti ile
yaşam kalitesi
arasında ters yönlü, orta-güçlü ilişki

(20 çalışma · 2024 meta-analizi)

→ Daha şiddetli depresif epizot

→ Antidepresan yanıtında düşüş

→ Sosyal ve işlevsel bozulmada artış

Anhedoni,

intihar düşüncesini öngörür —

depresyonun şiddetinden bağımsız olarak.

SMD = 0.57

Anhedoni düzeyi yüksek bireylerde

güncel intihar düşüncesi, orta büyüklükte ve anlamlı şekilde daha sık.

(15 çalışma · 7.347 katılımcı · depresyon ve psikiyatrik tanı için kontrol edildi)

KLİNİK PRATİK

*"Hiçbir şeyden zevk almıyorum" cümlesi karşımıza çıktığında — yalnızca depresif duyguduruma değil, **intihar düşüncesine de doğrudan sormak gerekir.***

Bu beŐ eŐik vardır.

Bir veya birkaçı varsa, randevu ertelenmemelidir.

1

Belirti 2 hafta ve daha uzun sürmüŐ

Geçici bir hâlin ötesinde, süreğen bir tablo.

2

Eskiden keyif veren en az 3 etkinlikten haz alınmıyor

İlgi alanları, sosyal etkinlikler, hobiler.

3

İŐ, ilişki ya da öz bakımda anlamlı düşüş başlamıŐ

İŐlevsellik kaybı klinik eŐiğın temel göstergesidir.

4

Uyku 6 saatten az veya 10 saatten fazla ve süreğen

Uyku eksenindeki bozulma anhedoniye besler.

5

İntihar düşüncesi var

Tek başına bile randevu için yeterli sebep — gecikmemek kritiktir.

Sorun "istek eksikliği" *değil — bir devre işleyişi.*

Ö D Ü L D E V R E S İ

Ventral striatum + ventromedial prefrontal korteks bağlantısı

Ödüle yanıt sönükleşir; "isteyen" sistem soğur.

N Ö R O T R A N S M İ T T E R

Dopamin sinyali — özellikle motivasyonel boyutta — azalır

Ödülü değil, ödülü almak için harcanan çabayı etkiler.

İ N F L A M A S Y O N

CRP / IL-6 yüksekliği striatum bağlantısını zayıflatır

Anhedoni-depresyon alt grubunda transdiagnostik bir yol.

Sadece SSRI yetmeyebilir.

Anhedoni, ilaç yanıtının kör noktası.

%46

antidepresan kullanan
depresif hastada
duygusal düzleşme

SHAPS skoru ile ölçülen

Anhedoni-spesifik etki

SMD = 0.26 — depresyon geneli için bulunan etkinin yarısı.

KLİNİK PENCERE

Sadece haplara değil,

davranış + nörobiyoloji + bağ kümesine ihtiyaç var.

⚠ ÖNEMLİ

Bu, ilaca karşı bir mesaj değildir.

İlaç çoğu zaman gereklidir; ancak anhedoni baskınsa tedavi planı genişletilir: hekim eşliğinde ajan değişikliği, augmantasyon ya da psikoterapi.

Anhedoni geri çevrilebilir —

doğru sıra ve sabır gerekir.

1

Davranışsal Aktivasyon

"Önce hareket; haz peşinden gelir."

2

Egzersiz Doza Çek

Haftada 150 dk orta tempo — kanıt seviyesi yüksek.

3

Sosyal Bağ + Anlam

Yalnızlık anhedoniyi besler; bağ ondan koruyor.

4

Uyku ve İnflamasyon

Uyku ekseni ve metabolik sağlık ödül devresini etkiler.

5

Profesyonel Destek

Anhedoni-spesifik psikoterapi + hekim takibi.

Önce hareket. Haz *peşinden gelir.*

g = 0.83

Davranışsal aktivasyonun **depresyon belirtileri** üzerindeki etkisi —
büyük etki büyüklüğü.

Pratik şablon:

1

Eskiden değer verdiğin 3 etkinliği listele

Sevdiğin değil — "anlamlı" bulduğun. Anhedonide "sevme" bilgisi güvenilirmez olur.

2

Haftaya günde bir tane planla — 10 dk

İstek beklemeden. "Şu anda canım istemiyor" kararı durdurmaz.

3

Beklediğin yerine olanı kaydet

"Hiç hissetmedim" değil — 0–10 ölçeğinde her gün küçük bir not. Veri toplama.

4

Haftanın sonunda azar azar yükselt

Görev küçüklüğü kasıtlı: motivasyonel anhedonide aktivasyon eşiği düşük tutulur.

Stein et al., Psychol Med, 2019 — meta-analiz (28 RCT) · Cuijpers et al., Clin Psychol Rev, 2007

Egzersiz ilaç gibi değil — ilaç kadar güçlü olabilir.

Ağ meta-analizi (218 RCT, 14.170 kişi) — depresyon üzerine etki:

KLİNİK ŞABLON

Haftada 150 dakika · orta tempoda hareket.

5 × 30 dakika hızlı yürüyüş — veya 3 × 50 dakika kuvvet/yoga.

İlk hafta 10 dakika ile başla, her hafta küçük artırım. Şiddet algısı: "konuşabiliyorum ama şarkı söyleyemem".

Bağ. Anlam. Uyku.

Anhedoninin etrafına örülen üç dayanak.

B A Ğ

Haftada en az 2 yüz yüze, ekransız temas

Sosyal anhedoni, intihar düşüncesinin güçlü öngörücüsü. Bağ — ondan koruyucu rol oynar.

Hawes et al., *Depress Anxiety*, 2018

A N L A M

Haftada 15 dakika kalem-kâğıt: "Bu hafta hangi an gerçekten ben'dim?"

Anlam, anhedoni ile ters yönde bağlantılı; yazma + paylaşma motivasyonel anhedoniye besler.

Demir-Kassem et al., *J Affect Disord*, 2024

U Y K U

Sabit kalkış saati, gece ışık hijyeni, kafein 14:00'ten sonra yok

Uyku düzensizliği ödül devresini doğrudan zayıflatır. Düzenlenen uyku, anhedoni eşiğini yükseltir.

Choi et al., *J Geriatr Psychiatry Neurol*, 2025

Hiçbir Şeyden keyif alamamak,

bir kişilik zafiyeti değil —

tedavi edilebilir klinik bir belirtidir.

Kısa özet:

- ✓ Anhedoni, depresyonun çekirdek belirtisidir.
- ✓ İntihar düşüncesini bağımsız olarak öngörür — gözden kaçırılmamalı.
- ✓ Davranışsal aktivasyon + egzersiz + bağ + uyku + profesyonel destek.
- ✓ Tedavi planı kiŐiye özel — hekimden destek almak güç değil, akıldır.

Tam yazı + referanslar: alisanburak.com